

Drechtsteden

VOORSTEL DRECHTRAAD CARROUSEL BESTUUR 3 SEPTEMBER 2013 **VOORSTEL DRECHTRAAD 1 OKTOBER 2013**

Portefeuillehouder A.B. Blase	4 juli 2013	Status behandeling Carrousel <i>Opiniërend</i>
Steller M.M.F. Kouwenberg	E-mail m.kouwenberg@h-i-ambacht.nl	Telefoonnummer 078-7702672

Onderwerp

Uitwerking Toekomst Netwerkbestuur

Voorstel

Het Drechtstedenbestuur geeft u in overweging om als volgt te besluiten in het kader van de uitwerking opties Toekomst Netwerkbestuur:

1. wat betreft de optie 'adviserende/besluitvoorbereidende raadscommissies':
 - de reeds bestaande mogelijkheid van adviserende commissies beter te benutten, ter verbetering van en aanvulling op de werking van de huidige carrousel, waarbij ook een carrousel de mogelijkheid krijgt op ad hoc basis een commissie in te stellen wanneer daaraan behoefte is;
 - aan het slot van een carrouselvergadering expliciet het vervolgproces te benoemen;
 - de nieuwe werkwijze in te voeren bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2014.
2. wat betreft de optie 'krachtig en compact Drechtstedenbestuur':
 - in de opdracht aan de formateur na de gemeenteraadsverkiezingen 2014 op te nemen dat een Drechtstedenbestuur wordt gevormd waarin alle gemeenten zijn vertegenwoordigd door één lid-bestuurder, aangevuld met de voorzitter, de burgemeester van Dordrecht,
 - functieomschrijvingen en vereiste kwalificaties voor de leden van het Drechtstedenbestuur op te laten stellen door de Drechtstraad;
 - de samenstelling van het Drechtstedenbestuur elke twee jaar te evalueren;
 - dat de huidige Drechtstraad, voorafgaand aan de college-onderhandelingen, handvatten over het proces van vorming van het Drechtstedenbestuur opstelt voor de nieuwe Drechtstraad.
3. wat betreft de optie 'regionaal portefeuillehouderschap':
 - het regionaal portefeuillehouderschap explicieter en bewuster toe te passen;
 - het coördinerend portefeuillehouderschap explicieter en bewuster toe te passen;
 - bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2014 het opdrachtportefeuillehouderschap in te voeren;
 - expliciet in stukken en communicatie-uitingen aan te geven om welk type portefeuillehouderschap het gaat.
4. wat betreft de optie 'beperking omvang Drechtstraad':
 - dat, met inachtneming van de voor de Drechtstraad geldende randvoorwaarden van politieke fractievorming, verlengd lokaal bestuur en democratische legitimatie, en de combinatie van deze randvoorwaarden in de samenstelling en werking van de Drechtstraad een beperking van de omvang van de Drechtstraad niet passend wordt geacht.

Bevoegdheid

Drechtstraad (art. 6 of 7 GRD)

Samenvatting

In het kader van het brede debat over de Samenwerking en Toekomst in de Drechtsteden heeft de Drechtstraad op 5 maart 2013 opdracht aan het Drechtstedenbestuur gegeven een aantal opties wat betreft de Toekomst van het Netwerkbestuur uit te werken. In de achterliggende periode heeft burgemeester J. Heijkoop, in opdracht en onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van het Drechtstedenbestuur, deze uitwerking ter hand genomen. Bij deze uitwerking heeft hij gebruik gemaakt

van de inbreng van raadsleden in debatten in carrouselverband, van advies van deskundigen en van door hem gevoerde gesprekken met wethouders, griffiers en (Drecht)raadsleden. Het resultaat van de uitwerking van zijn opdracht is weergegeven in de bijgevoegde brief 'Uitwerking Toekomst Netwerkbestuur'.

Toelichting op het voorstel

➤ Aanleiding

Vanaf de start van het traject 'Toekomst Drechtsteden' is in de gemeenteraden, op welke wijze dan ook, gesproken over de toekomst van het eigen, lokale, gemeentebestuur en zijn tevens suggesties gedaan om de kwaliteit van het netwerkbestuur op regionaal niveau te versterken. In het eindrapport 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur' (door het Drechtstedenbestuur vastgesteld op 10 oktober 2012), zijn suggesties aangeboden die ten doel hebben het bestuur van de regio verder te versterken en de sturing te optimaliseren. Diverse malen is in de Carrousel Bestuur gesproken over de verkenning naar mogelijkheden van doorontwikkeling van het netwerkbestuur en is een afbakening gemaakt van de suggesties zoals die zijn benoemd in de 'Verkenning Toekomst Netwerkbestuur'. Dit heeft geleid tot opdrachtverlening van de Drechtraad aan het Drechtstedenbestuur op 5 maart 2013 over het uitwerken van deze opties.

➤ Beoogd resultaat

De voorstellen hebben tot doel een bijdrage te leveren aan de doorontwikkeling en bestendiging van de samenwerking in de Drechtsteden, en met name:

- (verdere) optimalisatie van sturing door/verantwoording aan lokale raden binnen de regionale samenwerking;
- slankere bestuurlijke structuur, beperken van de onnodige bestuurlijke drukte;
- versterkte interactie van regiobestuur met burgers/maatschappelijke partners;
- herkenbaarheid/aanspreekbaarheid regiobestuur.

➤ Argumenten

De uitwerking van de opties zoals die door burgemeester Heijkoop ter hand is genomen en is weergegeven in de bijgevoegde brief, is naar de mening van het Drechtstedenbestuur passend bij de door de Drechtraad geformuleerde opdracht. Het Portefeuillehoudersoverleg Bestuur en in het Drechtstedenbestuur zijn in reactie op de uitwerking van de opties nog enkele overwegingen ingebracht. Deze overwegingen, die in dit voorstel aan u zijn opgesomd onder het kopje Advies en draagvlak (zie hieronder), brengen wij graag specifiek onder uw aandacht. Met inbegrip van deze overwegingen leggen wij de uitwerking van de opties toekomst netwerkbestuur graag aan u voor.

Naast de uitwerking van de door de Drechtraad geformuleerde opdracht gaat burgemeester Heijkoop in zijn brief in op een tweetal aanvullende overwegingen die hij voorlegt op basis van de gesprekken die hij heeft gevoerd. De eerste heeft betrekking op de optie 'adviserende/besluitvoorbereidende raadscommissies' en betreft de overweging om aan het slot van een carrouselvergadering expliciet het vervolgproces te benoemen. In sommige gevallen is het nu onduidelijk wat het vervolg is van een stuk of een dossier dat in een carrousel is besproken. Het uitvoeren van deze overweging zou, naar de mening van het Drechtstedenbestuur, dan ook een optimalisering en structurering kunnen aanbrengen. Wij stellen u dan ook voor dit in overweging te nemen.

De tweede aanvullende overweging van de heer Heijkoop heeft betrekking op de optie 'krachtig en compact Drechtstedenbestuur'. Dit betreft de mogelijkheid om te bezien dat de huidige Drechtraad, voorafgaand aan de collegeonderhandelingen, handvatten opstelt over het proces van vorming van het Drechtstedenbestuur voor de nieuwe Drechtraad en daarbij de nieuwe raad in overweging geeft deze mee te geven aan de formateur van het Drechtstedenbestuur. Als onderdeel hiervan zouden formatoren van de colleges en van het Drechtstedenbestuur met elkaar in gesprek kunnen treden tijdens het formatieproces. Uitvoering van deze overweging kan naar mening van het Drechtstedenbestuur een positieve bijdrage leveren aan een zorgvuldige voorbereiding van de formatie. Wij stellen u dan ook voor dit in overweging te nemen.

Deze oplegnotitie en de bijbehorende stukken zijn op het moment van doorgeleiding naar de leden van uw raad en ter bespreking in de Carrousel Bestuur, als bijlagen bij de begeleidende brief over de hoofdnotitie Samenwerking en toekomst Drechtsteden ter bespreking aangeboden aan de gemeenteraden en de colleges van burgemeester en wethouders.

Consequenties

➤ Financiële consequenties

Niet van toepassing.

➤ *Personele en organisatorische consequenties*

Niet van toepassing.

➤ *Juridische consequenties*

- De mogelijkheid van het instellen van ad hoc commissies hoeft strikt genomen niet te worden opgenomen in het Reglement van Orde van de Drechtraad. Desondanks wordt in overweging gegeven deze mogelijkheid expliciet te benoemen in het Reglement van Orde.
- Uitgaande van een omvang van het Drechtstedenbestuur van zes leden en één voorzitter, is geen aanpassing nodig van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden daar waar het gaat over de omvang van het Drechtstedenbestuur.
- Er is geen aanpassing nodig van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden daar waar het gaat om de verschillende typen van portefeuillehouderschap.
- Bij gelijk blijven van de omvang van de Drechtraad is geen wijziging nodig van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden of het Reglement van Orde.

➤ *Consequenties voor andere beleidsvelden en organisaties*

Er is een nauwe samenhang met de andere onderdelen van het traject Samenwerking en Toekomst Drechtsteden: het proces politiek/maatschappelijk rMJP; programmering en organisatienetwerk.

Advies en draagvlak

De werkgroep Toekomst Drechtsteden, bestaande uit raadsleden, begeleidt en draagt zorg voor stroomlijning van het proces van debat en visievorming in de regio en in de lokale raden en afstemming met de bestuurlijk portefeuillehouder.

De bespreking in het Portefeuillehoudersoverleg Bestuur en het Drechtstedenbestuur heeft geleid tot een aantal overwegingen en inbreng die wij graag met u delen en die u kunt betrekken bij uw discussie in de Carrousel Bestuur:

- Het voorkomen van bestuurlijke drukte zou de inzet moeten zijn bij de ontwikkeling van het netwerkbestuur. Terughoudendheid zou moeten worden betracht bij de vorming van ad hoc commissies, omdat dit mogelijk een diffuus beeld van de vormen van politiek debat kan geven. Juist de huidige praktijk van carrouselvergaderingen met brede gedachtewisselingen, politiek debat en verdiepingsdebatten zou optimaal moeten worden benut.
- De inhoudelijke strategische regionale agenda zou leidend moeten zijn voor de omvang en samenstelling van het Drechtstedenbestuur. Terughoudendheid zou moeten worden betracht met het benoemen van opdrachtportefeuillehouders omdat daarmee naast het Drechtstedenbestuur een diffuus beeld van bestuurlijke sturing kan gaan ontstaan.
- Met betrekking tot de suggestie om handvatten over het proces van vorming van het Drechtstedenbestuur op te laten stellen, is opgemerkt dat de opdracht van de formateur voor het Drechtstedenbestuur vooral niet op alle onderdelen in formele structuren zou moeten worden gevangen.
- Met betrekking tot de optie beperking omvang van de Drechtraad is ter verduidelijking opgemerkt dat deze optie is uitgewerkt met inachtneming van de voor de Drechtraad geldende randvoorwaarden van politieke fractievorming, verlengd lokaal bestuur en democratische legitimatie en de combinatie van deze randvoorwaarden in de samenstelling en werking van de Drechtraad.

Verdere procedure, communicatie en uitvoering

Na besluitvorming in uw raad, zal het Drechtstedenbestuur, voor zover het zijn bevoegdheden betreft, de in het voorstel genoemde uitwerkingen voorbereiden voor implementatie bij de nieuwe bestuurlijke periode vanaf 2014.

Onderliggende stukken

- Brief 'Uitwerking Toekomst Netwerkbestuur' van burgemeester J. Heijkoop
- Concept-besluit Drechtraad

BESLUIT DRECHTRAAD d.d. 1 oktober 2013

Portefeuillehouder A.B. Blase	Steller M.M.F. Kouwenberg
---	-------------------------------------

Onderwerp Uitwerking Toekomst Netwerkbestuur

DE DRECHTRAAD

Gezien het voorstel van het Drechtstedenbestuur van 4 juli 2013;

Gelet op artikel 8 van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden;

BESLUIT:

1. wat betreft de optie 'adviserende/besluitvoorbereidende raadscommissies':
 - de reeds bestaande mogelijkheid van adviserende commissies beter te benutten, ter verbetering van en aanvulling op de werking van de huidige carrousels, waarbij ook een carousel de mogelijkheid krijgt op ad hoc basis een commissie in te stellen wanneer daaraan behoefte is;
 - aan het slot van een carouselvergadering expliciet het vervolgproces te benoemen;
 - de nieuwe werkwijze in te voeren bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2014;
2. wat betreft de optie 'krachtig en compact Drechtstedenbestuur':
 - in de opdracht aan de formateur na de gemeenteraadsverkiezingen 2014 op te nemen dat een Drechtstedenbestuur wordt gevormd waarin alle gemeenten zijn vertegenwoordigd door één lid-bestuurder, aangevuld met de voorzitter, de burgemeester van Dordrecht,
 - het Drechtstedenbestuur opdracht te geven de overweging om functieomschrijvingen en vereiste kwalificaties voor de leden van het Drechtstedenbestuur op te laten stellen door de Drechtraad uit te werken en daarin verbinding te leggen met de uitkomsten van de werkgroep uit de Drechtraad die, als vervolgactie vanuit het seniorentreffen van maart 2013, een procesvoorstel voor het nieuw op te stellen politiek/maatschappelijk rMJP voorbereidt;
 - het Drechtstedenbestuur opdracht te geven de overweging de mogelijkheid te bezien dat de huidige Drechtraad, voorafgaand aan de college-onderhandelingen, handvatten over het proces van vorming van het Drechtstedenbestuur opstelt voor de nieuwe Drechtraad uit te werken en daarin verbinding te leggen met de uitkomsten van de werkgroep uit de Drechtraad die, als vervolgactie vanuit het seniorentreffen van maart 2013, een procesvoorstel voor het nieuw op te stellen politiek/maatschappelijk rMJP voorbereidt;
 - de samenstelling van het Drechtstedenbestuur elke twee jaar te evalueren;
3. wat betreft de optie 'regionaal portefeuillehouderschap':
 - het regionaal portefeuillehouderschap explicieter en bewuster toe te passen;
 - het coördinerend portefeuillehouderschap explicieter en bewuster toe te passen;
 - bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2014 het opdrachtportefeuillehouderschap in te voeren;
 - expliciet in stukken en communicatie-uitingen aan te geven om welk type portefeuillehouderschap het gaat.

4. wat betreft de optie 'beperking omvang Drechtraad':

- dat, met inachtneming van de voor de Drechtraad geldende randvoorwaarden van politieke fractievorming, verlengd lokaal bestuur en democratische legitimatie, en de combinatie van deze randvoorwaarden in de samenstelling en werking van de Drechtraad een beperking van de omvang van de Drechtraad niet passend wordt geacht.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 1 oktober 2013.

de coördinerend griffier,

de voorzitter,

A. Overbeek

drs. A.A.M. Brok

Hendrik-Ido-Ambacht

Drechtstedenbestuur
A.B. Blase
Postbus 619
3300 AP Dordrecht

uw brief van - uw kenmerk - ons kenmerk 1031488
datum 14 juni 2013 onderwerp Uitwerking Toekomst Netwerkbestuur

Geachte heer Blase,

Als onderdeel van het debat dat in de Drechtsteden wordt gevoerd over Samenwerking en Toekomst in de Drechtsteden, heeft de Drechtraad op 5 maart 2013 opdracht aan het Drechtstedenbestuur gegeven een aantal opties in het kader van de Toekomst van het Netwerkbestuur uit te werken. U heeft mij gevraagd deze uitwerking ter hand te nemen en we hebben besproken dat ik in die uitwerking, naast deskundigen, ook wethouders, griffiers en (Drecht)raadsleden zou betrekken, zodat de uitwerking niet alleen binnen het Drechtstedenbestuur plaatsvindt, maar juist ook gebeurt door betrokkenen vanuit verschillende invalshoeken.

In de afgelopen periode heb ik, ter voorbereiding op de uitwerking, de inbreng van raadsleden in de debatten in carrouselverband tot mij genomen, een aantal gesprekken gevoerd en advies van deskundigen ingewonnen. Op basis hiervan heb ik de opties uit de opdracht van de Drechtraad uitgewerkt. In de brief die nu voor u ligt heb ik concreet aangegeven wat elk van de opties zou kunnen inhouden. Daarbij waren voor mij – vanzelfsprekend - de recentelijk door de Drechtraad nog herbevestigde principes van verlengd lokaal bestuur en de democratische legitimatie in onze gemeenschappelijke regeling uitgangspunt.

Inleiding

Het startpunt van mijn opdracht was de opdracht die de Drechtraad op 5 maart 2013 aan het Drechtstedenbestuur heeft gegeven: *“de volgende opties uit de Verkenning Toekomst Netwerkbestuur nader uit te werken en voor te bereiden voor besluitvorming voor een eventuele implementatie bij de nieuwe bestuurlijke periode vanaf 2014:*

- 1. politiek regionaal meerjarenprogramma;*
- 2. adviserende besluitvoorbereidende raadscommissies met het doel deze uitwerking te toetsen op meerwaarde en wenselijkheid in vergelijking met de huidige praktijk van Carrousel;*
- 3. krachtig, compact Drechtstedenbestuur dat structureel samenwerkt met bedrijfsleven en kennisinstellingen.*

Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht

postadres
Postbus 34
3340 AA Hendrik-Ido-Ambacht

bezoekadres
Weteringsingel 1
3342 AE Hendrik-Ido-Ambacht

telefoon 14 078
telefax (078) 770 8102
internet www.h-i-ambacht.nl

Postrekening 25 39 07
Bank Ned. Gemeenten
28.50.03.763

4. *regionaal portefeuillehouder, en in deze uitwerking ook de optie projectportefeuillehouder / opdrachtportefeuillehouder mee te nemen.*

Voorts het Drechtstedenbestuur opdracht te geven een optie van beperking van de omvang van de Drechtstraad uit te werken, en in deze uitwerking ook de effecten van splitsing van een fractie op het stemgewicht en overdracht van stemgewicht bij afwezigheid mee te nemen.

Duidelijk vast te stellen dat deze opdrachtverlening niet bindend is voor het verdere besluitvormingstraject, en dat pas op basis van de uitwerking van de vorengenoemde opties besluitvorming over de wenselijkheid en eventuele implementatie van de opties zal plaatsvinden. En de uitgewerkte opties, voor zover het lokale bevoegdheden betreft, voor te leggen aan de lokale gemeenteraden.

De uitwerking en voorbereiding van het politiek-regionaal meerjarenprogramma is door het Drechtstedenbestuur neergelegd bij een werkgroep vanuit de Drechtstraad en is daarmee ook geen onderdeel van mijn opdracht geweest. Daar ga ik dan ook niet nader op in.

Adviserende/besluitvoorbereidende raadscommissies

De opdracht was: uitwerking van adviserende besluitvoorbereidende raadscommissies met het doel deze uitwerking te toetsen op meerwaarde en wenselijkheid in vergelijking met de huidige praktijk van Carroussels.

Juridisch

Op grond van artikel 24 van de Wet gemeenschappelijke regelingen kan het Algemeen Bestuur van de regeling, in het geval van de Drechtsteden dus de Drechtstraad, commissies van advies instellen. In de tekst van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden is in artikel 22 dan ook in die mogelijkheid voorzien. Bepaald is dat de Drechtstraad de bevoegdheden, werkwijze en samenstelling van commissies van advies regelt.

Politiek/bestuurlijk

Het volgende zou in overweging kunnen worden genomen.

- Waar relevant en zo nodig vaker gebruik maken van commissies van advies. Het volgende kan daarbij in overweging worden genomen.
 - o In een specifiek themagerichte commissie, die op ad hoc basis wordt ingesteld, bestaande uit een groep van politieke woordvoerders op dat thema, zou breder en/of dieper kunnen worden ingegaan op de inhoud van een dossier. In een dergelijke commissie zou het gesprek worden gevoerd met de regionale dan wel coördinerend portefeuillehouder.
 - o Bij het instellen van zo'n ad hoc commissie zouden de volgende randvoorwaarden leidend kunnen zijn:
 - de ad hoc commissie richt zich op de vakinhoudelijke advisering aan de carrousel en is daarmee ondersteunend aan de raad;
 - het politieke debat vindt plaats in de carrousel en in de Drechtstraad;
 - een ad hoc commissie kan een korte levensduur hebben bij actuele, kortlopende onderwerpen;
 - een ad hoc commissie kan ook langdurend zijn bij meer structurele ingewikkelde onderwerpen;

- een commissie werkt op basis van een concrete opdracht waarin nut, doel, tijdspad, leden van de commissie en de ondersteuning van de commissie zijn aangegeven.
- De behoefte van het instellen van een commissie kan ontstaan in een carroussel of in de Drechtraad. Instelling zou staande de vergadering van carroussel of Drechtraad kunnen gebeuren. Indien gewenst kan een concrete opdracht aan een ad hoc commissie in de daaropvolgende vergadering voorliggen. Het opdrachtgevend orgaan bepaalt ook wanneer de commissie weer wordt opgeheven.

Het instellen van ad hoc commissies leidt niet tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden. Ook het Reglement van Orde van de Drechtraad hoeft strikt genomen niet te worden aangepast. Desondanks zou in overweging kunnen worden genomen deze mogelijkheid expliciet te benoemen in het Reglement van Orde.

Samenvatting

Conform de opdracht uit de Drechtraad zijn de mogelijkheden van adviserende / besluitvoorbereidende raadscommissies uitgewerkt. In overweging kan worden genomen:

- de reeds bestaande mogelijkheid van adviserende commissies beter te benutten, ter verbetering van en aanvulling op de werking van de huidige carroussels, waarbij ook een carroussel de mogelijkheid krijgt op ad hoc basis een commissie in te stellen wanneer daaraan behoefte is;
- de nieuwe werkwijze in te voeren bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2014.

Ten slotte

Vanuit mijn eigen positieve beeld over de rol en toegevoegde waarde van de huidige carrouselvergaderingen, wil ik, op basis van de gesprekken die ik heb gevoerd, ook in overweging geven om standaard aan het slot van een carrouselvergadering expliciet het vervolgproces te benoemen. Daarbij zou, wanneer dat aan de orde is, geconcludeerd kunnen worden of het betreffende onderwerp als hamer- of debatstuk kan worden doorgeleid naar de Drechtraad, dan wel worden geconcludeerd dat het nogmaals aan de orde moet worden gesteld in een vervolgcarrusel, dan wel dat het debat is afgerond en geen verdere behandeling en doorgeleiding behoeft. Het is dan aan de Drechtraad dit advies al dan niet over te nemen. Dit zou een expliciete taak van de voorzitter kunnen zijn.

Krachtig, compact Drechtstedenbestuur

De opdracht was: krachtig, compact Drechtstedenbestuur dat structureel samenwerkt met bedrijfsleven en kennisinstellingen.

Juridisch

Formeel kent de Wgr een monistische structuur. Dit houdt in dat alleen leden van het algemeen bestuur, de Drechtraad, benoembaar zijn in het dagelijks bestuur, het Drechtstedenbestuur. Vanwege de wens om waar mogelijk in dualistische verhoudingen te werken is (in overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) gekozen voor een constructie waarin de leden van het Drechtstedenbestuur formeel lid zijn van de Drechtraad, maar feitelijk niet als zodanig optreden. In de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden staat nu dat het Drechtstedenbestuur bestaat uit minstens

vier en hoogstens 9 leden. Uitgaande van een Drechtstedenbestuur van zes leden en één voorzitter, is dus geen aanpassing van de regeling nodig.

Het huidige Drechtstedenbestuur is na een formatieperiode door de Drechtstraad benoemd uit leden van de zes lokale colleges. Het Drechtstedenbestuur bestaat momenteel uit de voorzitter en negen leden. Er is gestreefd naar een spreiding over gemeenten, partijpolitieke achtergrond en inhoudelijke portefeuilles.

Politiek/bestuurlijk

Het volgende zou in overweging kunnen worden genomen.

- Vanaf de nieuwe bestuursperiode de formateur opdracht geven een Drechtstedenbestuur te vormen waarin alle gemeenten zijn vertegenwoordigd door één lid-bestuurder, aangevuld met de burgemeester van de gemeente Dordrecht als voorzitter van het Drechtstedenbestuur. Met deze vertegenwoordiging uit alle gemeenten zou de rechtstreekse binding met de lokale colleges en raden zijn gewaarborgd.
- De samenstelling van het Drechtstedenbestuur expliciet richten op de projecten en uitdagingen van de regioagenda en in verhouding laten zijn met het aantal en de zwaarte van de taken en verantwoordelijkheden. Voorop zou kunnen staan dat de doelstellingen uit het regionaal Meerjarenprogramma worden gehaald.
- De Drechtstraad functieomschrijvingen en vereiste kwalificaties voor de leden van het Drechtstedenbestuur laten opstellen en de bestuursleden benoemen op basis van competenties en expertise in regionale dossiers.
- Gezien mogelijke ontwikkelingen op inhoudelijke dossiers, de samenstelling, omvang en het functioneren van het Drechtstedenbestuur elke twee jaar evalueren door de Drechtstraad, waarbij het regionaal Meerjarenprogramma als basis wordt gebruikt.

In aanvulling hierop wordt in herinnering gebracht dat het Drechtstedenbestuur in zijn voorstel zoals dat voorlag in de Drechtstraad van 5 maart 2013, aangaf dat het voorbereidingen treft voor een structurele samenwerking met bedrijfsleven en kennisinstellingen in een Strategisch Beraad.

Samenvatting

Conform de opdracht uit de Drechtstraad zijn de mogelijkheden van een krachtig en compact Drechtstedenbestuur dat structureel samenwerkt met bedrijfsleven en kennisinstellingen uitgewerkt. In overweging kan worden genomen:

- in de opdracht aan de formateur na de gemeenteraadsverkiezingen 2014 op te nemen dat een Drechtstedenbestuur wordt gevormd waarin alle gemeenten zijn vertegenwoordigd door één lid-bestuurder, aangevuld met de voorzitter, de burgemeester van Dordrecht;
- functieomschrijvingen en vereiste kwalificaties voor de leden van het Drechtstedenbestuur op te laten stellen door de Drechtstraad;
- de samenstelling van het Drechtstedenbestuur elke twee jaar te evalueren.

Ten slotte

Gehoord hebbende de gesprekken die ik heb gevoerd, zou ik hierbij in overweging willen geven de mogelijkheid te bezien dat de huidige Drechtstraad, voorafgaand aan de collegeonderhandelingen, handvatten over het proces van vorming van het Drechtstedenbestuur opstelt voor de nieuwe

Drechtraad en daarbij de nieuwe raad in overweging geeft deze mee te geven aan de formateur van het Drechtstedenbestuur. Onderdeel hiervan zou kunnen zijn de aanbeveling dat de formateurs van de onderscheiden colleges en bestuur met elkaar in contact treden tijdens het formatieproces.

Regionaal portefeuillehouderschap

De opdracht was: regionaal portefeuillehouder, en in deze uitwerking ook de optie projectportefeuillehouder / opdrachtportefeuillehouder mee te nemen.

In de Drechtsteden wordt reeds onderscheid gemaakt tussen verschillende typen portefeuillehouders, maar dit wordt niet zo expliciet benoemd. Om de herkenbaarheid van de regionale sturing te verbeteren en om goed onderscheid te kunnen maken tussen verschillende typen portefeuillehouderschap, is de opdracht gegeven drie verschillende typen portefeuillehouders uit te werken 1) regionaal portefeuillehouder 2) coördinerend portefeuillehouder 3) opdrachtportefeuillehouder.

Juridisch

Bij het *regionaal portefeuillehouderschap* gaat het over (al dan niet tijdelijk) overgedragen bevoegdheden, op basis van de doelen in het regionaal Meerjarenprogramma. Het Drechtstedenbestuur is verantwoordelijk voor het voorstel van de regionaal portefeuillehouder en de Drechtraad neemt het besluit. De Drechtraad is daarmee formeel het podium voor beïnvloeding en besluitvorming. Er bestaat een directe verantwoordingsrelatie van de regionaal portefeuillehouder aan de Drechtraad. De regionaal portefeuillehouder draagt het regionale standpunt en de regionale besluiten uit. De politieke beïnvloeding over gedelegeerde bevoegdheden vindt enerzijds plaats via de lijn raad – college; de gemeenteraad kan het college ter verantwoording roepen over het door hem gevoerde bestuur in de Drechtsteden. Anderzijds verdedigt de regionaal portefeuillehouder zijn voorstel in de Drechtraad. Een belangrijk deel van de politieke beïnvloeding vindt dus plaats in de Drechtraad. De Drechtraad stelt kaders en houdt toezicht. Een regionaal portefeuillehouder kan rechtstreeks worden aangesproken door de Drechtraad. Dit maakt de sturings- en verantwoordingsrelatie direct. Een rechtstreekse relatie van informeren en debatteren in de lokale raad betekent niet ook rechtstreeks sanctioneren; dat recht is – vanzelfsprekend, gegeven de gedelegeerde bevoegdheid – voorbehouden aan de Drechtraad. De keuze om regionaal te sturen op een taak ontnemt een lokale raad niet de mogelijkheid om een regionaal portefeuillehouder uit te nodigen om toelichting of informatie te geven.

In het geval van een vertrouwensbreuk tussen een lokale raad en een regionaal portefeuillehouder (DSB-lid) bij een gedelegeerde bevoegdheid, kan de Drechtraad overwegen om het vertrouwen op te zeggen in de regionaal portefeuillehouder. Daar zal de lokale raad dan wel een meerderheid voor moeten vinden in de Drechtraad. De Drechtraad benoemt als algemeen bestuur de leden van het dagelijks bestuur, het Drechtstedenbestuur, en kan deze benoeming te allen tijde intrekken. Ook kan de eigen lokale raad de benoeming als lid van de Drechtraad ongedaan maken, waarmee automatisch het lidmaatschap van het Drechtstedenbestuur vervalt.

Een regionaal portefeuillehouder is lid van het Drechtstedenbestuur.

De *coördinerend portefeuillehouder* is portefeuillehouder op autonome taken die via de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden op regioniveau zijn ondergebracht. De coördinerend portefeuillehouder baseert zich op doelen en voornemens die zijn vastgelegd in het regionaal Meerjarenprogramma, zonder dat het gaat om overgedragen lokale bevoegdheden. De coördinerend portefeuillehouder legt formeel

verantwoording af aan de Drechtraad, op die onderdelen waarvoor bij de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden de taken zijn belegd (bijvoorbeeld de vaststelling van de woonvisie). Echter op die taken van hetzelfde beleidsterrein die niet tot de taken van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden behoren (bijvoorbeeld vaststelling van bestemmingsplannen), ligt de verantwoordelijkheid bij de lokale portefeuillehouder en de lokale raad. Een coördinerend portefeuillehouder is lid van het Drechtstedenbestuur.

Politiek/bestuurlijk

Het volgende zou in overweging kunnen worden genomen.

- Regionaal portefeuillehouder:
 - o De lokale raad of de lokale portefeuillehouder kan de regionaal portefeuillehouder, vanwege zijn expertise en vakinhoudelijke kennis, verzoeken te seconderen in de lokale raad dan wel commissie, als vorm van kwaliteitsversterking en ondersteuning. De rol van de regionaal portefeuillehouder is daarmee informatief. Op deze wijze wordt de lokale raad actief geïnformeerd en krijgt de regionaal portefeuillehouder rechtstreeks signalen van lokale raden over strategie en beleid. Besluitvorming en verantwoording behoren echter tot de tafel van de Drechtraad. Uiteraard is het aan de lokale raad of commissie om het optreden van de regionaal portefeuillehouder ook daadwerkelijk toe te staan. In overweging kan worden genomen het optreden van de regionaal portefeuillehouder in de lokale raad of commissie meer gemeengoed te maken en deze mogelijkheid beter te benutten.
 - o In relatie tot het dossier 'Strategische agenda Drechtsteden en programmering' waarin een richting / houvast wordt gegeven voor welke onderwerpen het regionaal portefeuillehouderschap aan de orde kan zijn, kan worden gesteld dat de functie van regionaal portefeuillehouder voorbehouden is voor onderwerpen uit de ring die betrekking heeft op de strategische regionale agenda met gedelegeerde regionale bevoegdheid.
- Coördinerend portefeuillehouder:
 - o Bij de uitvoering van taken die zijn gebaseerd op het regionaal Meerjarenprogramma, maar die niet zijn belegd in de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden, vervult de coördinerend portefeuillehouder een rol voor de afstemming op regionaal niveau, en is hij in die functie faciliterend en ondersteunend aan de lokale besluitvorming in de afzonderlijke gemeenten. Dit doet hij expliciet in samenwerking en samenspraak met zijn collega-bestuurders die op lokaal niveau het dossier in portefeuille hebben. Evenals de regionaal portefeuillehouder kan ook de coördinerend portefeuillehouder op uitnodiging optreden in de lokale raden of commissies. In overweging kan worden genomen het optreden van de coördinerend portefeuillehouder in de lokale raad of commissie meer gemeengoed te maken en deze mogelijkheid beter te benutten.
 - o In relatie tot de 'Strategische agenda Drechtsteden en programmering' is dat de functie van coördinerend portefeuillehouder voorbehouden voor onderwerpen uit de ring waarbij het gaat om de strategische regionale agenda met coördinerende bevoegdheid.
- Voor specifieke projecten of opdrachten zou de mogelijkheid van benoeming van een opdrachtportefeuillehouder kunnen worden gecreëerd.

- Een opdrachtportefeuillehouder werkt in (tijdelijke) opdracht dan wel mandaat van het Drechtstedenbestuur aan een concrete (deel)doelstelling uit het regionaal Meerjarenprogramma.
- De opdrachtportefeuillehouder is geen lid van het Drechtstedenbestuur en kan voor de duur van de opdracht of het project worden gemandateerd.
- De Drechtraad neemt een besluit over het aanstellen van een opdrachtportefeuillehouder.
- De portefeuillehouder in het Drechtstedenbestuur tot wiens portefeuille het dossier behoort is en blijft politiek verantwoordelijk naar de Drechtraad.
- Algemeen:
 - De relatie tussen de lokale portefeuillehouder en de regionaal dan wel coördinerend dan wel opdrachtportefeuillehouder altijd zodanig te laten zijn dat de lokale portefeuillehouder aanspreekpunt is voor het betreffende onderwerp binnen het college en dat de lokale portefeuillehouder voeling houdt met de regionale besluitvorming in het Drechtstedenbestuur en de Drechtraad.
 - Het type portefeuillehouderschap telkens expliciet benoemen.

Samenvatting

Conform de opdracht uit de Drechtraad zijn de opties regionaal portefeuillehouder, coördinerend portefeuillehouder en projectportefeuillehouder/opdrachtportefeuillehouder uitgewerkt. In overweging kan worden genomen:

- het regionaal portefeuillehouderschap explicieter en bewuster toe te passen;
- het coördinerend portefeuillehouderschap explicieter en bewuster toe te passen;
- bij de start van de nieuwe raadsperiode in 2014 het opdrachtportefeuillehouderschap in te voeren;
- expliciet in stukken en communicatie-uitingen aan te geven om welk type portefeuillehouderschap het gaat.

In onderstaand kader wordt voor de goede orde kort het onderscheid tussen de drie typen portefeuillehouderschap aangegeven.

Regionaal portefeuillehouder:

- is lid van het Drechtstedenbestuur;
- gedelegeerde bevoegdheden;
- Drechtstraad neemt besluit;
- heeft een verantwoordingsrelatie aan de Drechtstraad;
- portefeuillehouder kan desgevraagd informatie verstrekken in de lokale raden.

Coördinerend portefeuillehouder:

- is lid van het Drechtstedenbestuur;
- coördinerende bevoegdheid op basis van het regionaal Meerjarenprogramma/verordening GrD;
- Drechtstraad en lokale raden nemen besluiten voor zover het hun bevoegdheid betreft;
- heeft als lid van het Drechtstedenbestuur een verantwoordingsrelatie aan de Drechtstraad voor zover bevoegd;
- verantwoordelijkheid voor taken die niet behoren tot de GrD ligt bij de lokale portefeuillehouder;
- portefeuillehouder kan desgevraagd informatie verstrekken in de lokale raden.

Opdrachtportefeuillehouder:

- is geen lid van het Drechtstedenbestuur;
- heeft een concrete opdracht of een project die in het belang van gemeenten in de regio wordt vervuld;
- stuurt, in opdracht van het DSB, een bestuurlijke opdracht of een project aan;
- heeft een verantwoordingsrelatie aan de lokale raad;
- kan worden gemandateerd voor de duur van de opdracht of het project;
- politieke verantwoordelijkheid naar de Drechtstraad ligt bij een DSB-lid

Beperking omvang Drechtstraad

De opdracht was: een optie van beperking van de omvang van de Drechtstraad uit te werken, en in deze uitwerking ook de effecten van splitsing van een fractie op het stemgewicht en overdracht van stemgewicht bij afwezigheid mee te nemen.

Juridisch

In de huidige samenstelling van de Drechtstraad zijn alle politieke fracties van elk van de zes gemeenten vertegenwoordigd. De Drechtstraad is in aantal leden dus zo groot als het aantal politieke fracties van elk van de zes gemeenten. Elk lid van de Drechtstraad heeft stemrecht. In de Drechtstraad wordt een stemverhouding gehanteerd waarbij elke gemeente zoveel stemmen vertegenwoordigt als bij de laatstgehouden gemeenteraadsverkiezingen geldig in de gemeente zijn uitgebracht.

De meest voor de hand liggende manier om de omvang van de Drechtstraad te beperken zou zijn niet alle politieke fracties uit de onderscheiden gemeenteraden zitting te laten hebben / rechtstreeks vertegenwoordigd te laten zijn in de Drechtstraad. Dit zou een aanpassing van de tekst van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden vergen.

Bij afscheiding van een gemeenteraadslid van zijn partij mag zitting genomen worden in de Drechtstraad, zodat die persoon, als vertegenwoordiger van het volk, zijn inbreng kan hebben in de Drechtstraad. Het effect van de splitsing van een fractie op het stemgewicht leidt tot wijziging van de Gemeenschappelijke regeling Drechtsteden en het Reglement van Orde.

Politiek/bestuurlijk

Het volgende zou in overweging kunnen worden genomen.

- Beperking van de omvang van de Drechtraad staat op gespannen voet met het principe van verlengd lokaal bestuur. De rechtvaardige vertegenwoordiging van het stemgewicht zoals we dit nu kennen, maakt het juist mogelijk om verlengd lokaal bestuur en het opereren in regiofracties te verenigen. Met een inperking van de omvang van de Drechtraad is dit niet meer aan de orde.
- Overname van stemgewicht van een afwezig lid door een regiofractie kan beschouwd worden als strijdig met het principe van verlengd lokaal bestuur, omdat een lid in de Drechtraad, conform de principes van verlengd lokaal bestuur, de eigen gemeente vertegenwoordigt. Dit betekent concreet dat een lid van een gemeente niet kan stemmen namens een lid van een andere gemeente of gebruik kan maken van het stemrecht of het stemgewicht van een lid van een andere gemeente.

Samenvatting

Conform de opdracht uit de Drechtraad is de optie van beperking van de omvang van de Drechtraad uitgewerkt. In overweging kan worden genomen:

- dat elke vorm van beperking van de omvang van de Drechtraad op gespannen voet staat met het principe van verlengd lokaal bestuur.

Ter afsluiting

In de afgelopen periode heb ik met veel genoegen gewerkt aan het uitwerken van de opties in het kader van de Toekomst Netwerkbestuur. Ik hoop met deze uitwerking een bijdrage te leveren aan de discussie en de besluitvorming over de doorontwikkeling en bestendiging van de samenwerking in de Drechtsteden.

Met vriendelijke groet,

De burgemeester van Hendrik-Ido-Ambacht,

J. Heijkoop

